

EU PROGRAM ZA OPORAVAK OD POPLAVA

EKONOMSKO-POLJOPRIVREDNI OPORAVAK – OSNOVNE INFORMACIJE

UVOD

EU Program za oporavak od poplava pomaže da se uspostave normalni životni uslovi u lokalnim zajednicama pogođenim poplavama u maju 2014.godine. Pokrenut je u augustu 2014. i ima pet komponenti:

1. Rehabilitacija stambenog fonda;
2. Ekonomsko-poljoprivredni opravak;
3. Rehabilitacija javnih institucija;
4. Rehabilitacija komunalne infrastrukture; i
5. Procjena rizika.

Program vrijedan **43.52 miliona EUR** finansira EU, a provode ga UNDP, UNHCR i IOM.

EKONOMSKO-POLJOPRIVREDNI OPORAVAK

U sklopu komponente za ekonomsko-poljoprivredni oporavak, EU Program za opravak od poplava (EUPOP) radi sa poljoprivrednim proizvođačima i lokalnim firmama kako bi omogućio održiv oporavak. Svi korisnici usluga su izabrani putem javnog i kompetitivnog procesa.

Aktivnosti oporavka za cilj imaju poboljšavanje uslova za zapošljavanje i generisanje zarade.

Komponenta ekonomsko-poljoprivrednog oporavka ima dvije pokomponente:

1. Podrška malim i srednjim preduzećima (MSP-ovima); i
2. Podrška poljoprivrednim proizvođačima.

Aktivnosti obuhvaćene ovim podkomponentama u vrijednosti od **5,263,041 EUR** su do sada pomogle da se očuva i otvori **5,500 radnih mjesta**.

MALA I SREDNJA PREDUZEĆA

Većina MSP-ova u područjima pogođenim poplavama su pretrpjela štete na infrastrukturi i u inventaru. Zbog gubitaka u proizvodnji i u nekim slučajevima gubitka tržišta, postojao je rizik da će se određeni broj firmi zatvoriti te im je bila potrebna pomoć da opstanu i da održe postojeća radna mjesta.

Program je stoga pružio pomoć kojom su rehabilitovana radna postrojenja i održana potreba za radnom snagom. Program je firmama također olakšao finansiranje i pristup tržištima.

Program podržava ukupno **117 MSP-ova** kroz nepovratne grantove vrijedne **3,334,644 EUR** koji su bili dodjeljeni u dvije faze provođenja aktivnosti.

Ovo je pomoglo da se očuvaju i otvore **4,173 radna mjesta** dok se u naredna tri mjeseca očekuje otvaranje **još 160 radnih mjesta**. Ovim se broj radnih mjesta u ovoj podkomponenti povećava na **4,333**.

	FBIH	RS	BD	BiH
Broj MSP-ova	24	29	3	56
EUPOP grantovi (BAM i EUR)	BAM 1,310,000 EUR 669,792	BAM 1,360,000 EUR 695,356	BAM 210,000 EUR 107,371	BAM 2,880,000 EUR 1,472,520
Broj uposlenih u sept. 2014	768	1021	72	1861
Broj uposlenih u dec. 2015	1030	1146	75	2251
Povećanje broja uposlenih	262	125	3	390

Tabela 1: Podrška MSP-ovima – prva faza (decembra 2014. - septembar 2015.)

	FBIH	RS	BD	BiH
Broj MSP-ova	28	32	1	61
EUPOP grantovi (BAM i EUR)	BAM 1,162,000 EUR 594,121	BAM 1,333,000 EUR 681,552	BAM 22,000 EUR 11,248	BAM 2,517,000 EUR 1,286,921
Broj radnih mjesta koja će biti očuvana	880	1036	6	1922

Tabela 2: Podrška MSP-ovima – druga faza (novembar 2015. - februar 2016.)

POLJOPRIVREDNI PROIZVOĐAČI

Programske aktivnosti u podkomponenti pomoći poljoprivrednim proizvođačima se provode u četiri polja:

1. Podrška komercijalnim poljoprivrednim proizvođačima;
2. Podrška uzgajivačima malina;
3. Podrška uzgajivačima pšenice i peradi; i
4. Podrška malim poljoprivrednim proizvođačima.

Ukupno **1,271 poljoprivredno gazdinstvo** je korisnik usluga ove podkomponente.

Podrška komercijalnim poljoprivrednim proizvođačima

Program se fokusira na korisnike sa postojećim resursima (npr. obradivo zemljište) koji se mogu koristiti za veću i održivu komercijalnu poljoprivrednu proizvodnju.

Pomoć je pružena za ukupno **415 domaćinstava (komercijalnih proizvođača)** u područjima pogđenim poplavama koji sada generišu do **1,000 BAM mjesečno po domaćinstvu** održivog prihoda.

Svaki od 415 korisnika je dobio pomoć koja uključuje 200m² plastenika sa sistemom za navodnjavanje, sadnice za sadnju povrća (kornišoni i/ili paprike) i na otvorenom polju, te sadnice jagoda, kao i pakete za zaštitu sadnica i đubrivo.

Podrška uzgajivačima malina

Programske aktivnosti se dalje fokusiraju na pojačavanje lanca vrijednosti u sektoru proizvodnje bobičastog voća povećanjem proizvodnje malina. **264 nove plantaže**

malina će biti uspostavljene na individualnim gazdinstvima čime će se generisati održivi prihod u iznosu od **750 do 1,500 BAM¹ mjesečno po domaćinstvu**.

Podrška uzgajivačima pšenice i peradi

Pored podrške koja se pruža komercijalnim poljoprivrednim proizvođačima voća i povrća

Program je obezbjedio sjeme i đubrivo za **126 uzgajivača pšenice** u područjima koja su bila pogođena poplavama a koja su pogodna za uzgoj pšenice.

Takođe se pruža tehnička podrška za integraciju proizvođača pšenice u lokalne lance vrijednosti. Kao rezultat, cjelovita proizvodnja pšenice (**2,500 tona**) je prodana lokalnoj pekari kojoj je potreban repromaterijal za proizvode koji će se izvoziti u Tursku. Ukupan prihod koje će se generisati kroz ovu intervenciju će iznositi **800,000 BAM ili 530 BAM mjesečno po domaćinstvu**.

Program je nadalje obezbjedio koke nosilje za **9 uzgajivača peradi**. Ovo će uzgajivačima pomoći da održe kumulativan održivi prihod u iznosu od **550,000 BAM, ili 5,090 BAM mjesečno po uzgajivaču**.

Podrška malim poljoprivrednim proizvođačima

U sklopu podrška malim poljoprivrednim proizvođačima, Program će obezbjediti direktnu pomoć za **457 individualnih domaćinstava** u zavisnosti od njihovih potreba koja će uključivati sitnu stoku, opremu i građevinski materijal kako bi podržao rekonstrukciju poljoprivredne infrastrukture (npr. staklenika), te će pružiti tehničku podršku za unapređenje proizvodnje.

Tabela 3: Podrška poljoprivrednim proizvođačima

	FBiH	RS	BD	BiH
Broj komercijalnih proizvođača	202	200	13	415
Broj uzgajivača malina	173	88	3	264
Broj uzgajivača pšenice	79	38	9	126
Broj uzgajivača peradi	8	1	-	9
Broj malih poljoprivrednih proizvođača	116	321	20	457
Ukupan broj podržanih domaćinstava	578	648	45	1,271

1) Zavisno od veličine obradivog zemljišta svakog od korisnika u rasponu od 2000m² do 4000m².